

WET van/
houdende gronden en procedure regels voor
de terugroeping van volksvertegenwoordigers

NOTA VAN WIJZIGING (2)

De ontwerpwet houdende gronden en procedure regels voor de terugroeping van volksvertegenwoordigers wordt als volgt gelezen.

Zie aanhechting:

Paramaribo, 16 augustus 2016

De initiatiefnemers:

A. Abdoel

J. Simons

S. Tsang

R. Cotino

M. Bouva

**Wet van
houdende regels voor het beëindigen van het
lidmaatschap van De Nationale Assemblée**

-----,

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk is regels vast te stellen ter uitvoering van artikel 68 van de Grondwet **en het bepaalde in de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 1** **5 te wijzigen,**

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1
Begripsbepalingen

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde, wordt verstaan onder:

a. politieke organisatie:	de politieke organisatie als bedoeld in artikel 1 van het Decreet Politieke Organisaties (S.B.1987 no. 61) en artikel 7 van de Kiesregeling (S.B. 1987 no. 62, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2005 no. 6.);
b. combinatie:	de combinatie als bedoeld in artikel 7 van de Kiesregeling;
c. lid:	lid van De Nationale Assemblée
d. lidmaatschap:	lidmaatschap van De Nationale Assemblée
e. relevante documenten:	documenten die aantonen dat de omstandigheden zijn ontstaan waardoor volgens artikel 68 van de Grondwet het lidmaatschap van een lid van De Nationale Assemblée eindigt, of die aantonen dat de gronden bestaan, voor terugroeping, zoals in artikel 2 van deze wet vastgesteld,
f. presentielijst van De Nationale Assemblée:	de lijst zoals bedoeld in artikel 31 van het Reglement van Orde van De Nationale

- Assemblée, waarop de leden bij het komen ter vergadering hun naam tekenen
- g. besluitenlijsten: de door De Nationale Assemblée goedgekeurde lijsten met mededelingen en besluiten die tijdens Huishoudelijke vergaderingen zijn gedaan danwel genomen, waarop ook de afwezigheid van leden wordt gemeld.
- h. ontslagbrief: brief waarmee een lid aan de President aangeeft ontslag te nemen als lid van De Nationale Assemblée
- i. akte van overlijden: bewijs van overlijden van een lid
- j. terugroepingsgrond: handeling of omstandigheid die reden is tot het terugroepen van een lid uit De Nationale Assemblée, zoals vastgesteld in artikel 2 van deze wet
- k. terugroepingsprocedure: de **in deze wet in artikel 4 lid 9 beschreven procedure** die kan worden ingezet door een politieke organisatie, tot terugroeping van dit lid uit De Nationale Assemblée, indien het lid door deze organisatie was gekandideerd op de lijst van deze politieke organisatie of door deze politieke organisatie was voorgedragen als kandidaat op een lijst van een combinatie;
- l. herhaaldelijk: meer dan tweemaal
- m. Voorzitter: de Voorzitter van De Nationale Assemblée

Artikel 2

Beëindiging lidmaatschap

1. Het lidmaatschap van De Nationale Assemblée eindigt ingevolge artikel 68 van de Grondwet door:
 - a. overlijden;
 - b. ontslag op eigen verzoek;
 - c. terugroeping van het lid op de wijze bij wet te bepalen;
 - d. het ontstaan van omstandigheden, die de verkiesbaarheid uitsluiten;
 - e. benoeming tot minister of onderminister;
 - f. afwezigheid gedurende een aaneengesloten periode van vijf maanden;
 - g. veroordeling wegens misdrijf bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak tot een vrijheidsstraf van tenminste 5 (vijf) maanden.

Artikel 3

Gronden voor terugroeping

Grond voor terugroeping van een lid ontstaat indien:

- a. het lid conform de procedures opgenomen in artikel 11 van het Reglement van Orde van De Nationale Assemblée, de leden 2 tot en met 4, vrijwillig lid wordt van de fractie van een andere politieke organisatie dan die op wiens lijst het lid is gekozen of door welke het lid is voorgedragen voor kandidering;
- b. het lid, blijkende uit de relevante documenten, niet aanwezig is geweest ter bijwoning van 60% of meer van de plenaire vergaderingen, die door De Nationale Assemblée gedurende 12 (twaalf) opeenvolgende maanden zijn uitgeschreven;
- c. het lid herhaaldelijk is veroordeeld wegens misdrijven, tot vrijheidsstraffen van minder dan 5 (vijf) maanden, bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraken.

Artikel 4

Regels en procedures ten aanzien van beëindiging van het lidmaatschap van De Nationale Assemblée

1. Nadat de Voorzitter, betreffende een lid, **door middel van het verkrijgen van tenminste een der in lid 4 van dit artikel genoemde relevante documenten**, kennis heeft genomen van het **mogelijk** bestaan van omstandigheden zoals genoemd in de Grondwet, artikel 68 lid 1 onder:
 - a. a of b, doet deze daarvan mededeling in de eerstvolgende Huishoudelijke vergadering en overtuigt zich daarna ervan dat de mededelingen en procedures om te komen tot toelating van een nieuw lid, conform de Kiesregeling worden afgehandeld. In geval van overlijden wordt met name gecontroleerd of de akte van overlijden is afgegeven aan het Hoofdstembureau van het kiesdistrict van de overledene.
 - b. d, e, f of g, of van het ontstaan van een of meer gronden voor terugroeping zoals genoemd in artikel 3 van deze wet, doet de Voorzitter daarvan mededeling aan De Nationale Assemblée, in de eerstvolgende Huishoudelijke vergadering, die niet later dan 30 (dertig) dagen na de kennisneming, wordt uitgeschreven. In deze vergadering wordt een commissie benoemd **met de taak om de** relevante documenten voor De Nationale Assemblée **te** verzamelen en **te** onderzoeken.
2. Uiterlijk een week na de **huishoudelijke vergadering** genoemd **in lid 1 onder b** van dit artikel, wordt door de Voorzitter een Huishoudelijke vergadering uitgeschreven waarin door De Nationale Assemblée onderzoek plaatsvindt van de relevante documenten **die door de commissie als genoemd in lid 1 onder b zijn verzameld en onderzocht**.
3. De Nationale Assemblée stelt tijdens de in lid 2 genoemde vergadering aan de hand van het verslag van de daartoe conform lid 1 onder b ingestelde commissie, de geldigheid vast van de relevante documenten en besluit **of door die documenten al dan niet is aangetoond het bestaan van een of meer van de in de Grondwet genoemde gronden voor verlies van het lidmaatschap, of dat een of meer van de in lid 2 genoemde**

gronden voor terugroeping aanwezig is. Ingeval verdaging noodzakelijk is, wordt de vergadering **steeds** na uiterlijk een week hervat.

4. Onder relevante documenten, zoals bedoeld in de leden 2 en 3, worden verstaan de documenten:

- i. **voor vaststelling van het ontstaan van omstandigheden, die de verkiesbaarheid uitsluiten:** een nationaliteitsverklaring afgegeven door het Centraal Bureau voor Burgerzaken niet ouder dan 1 week, andere documenten die het niet hebben van de Surinaamse nationaliteit wettelijk aantonen, **een of meer** rechterlijke vonnissen ten aanzien van de in artikel 58 van de Grondwet genoemde gronden, die het lid van verkiesbaarheid zouden hebben uitgesloten **en de documenten van de Rechterlijke macht waaruit blijkt dat de vonnissen onherroepelijk zijn.**
- ii. **voor benoeming tot minister of onderminister:** de Presidentiele resolutie ten aanzien van de benoeming van het lid tot minister of onderminister.
- iii. **voor aantonen van afwezigheid gedurende een aaneengesloten periode van 5 (vijf) maanden:** de presentielijsten van de gedurende die periode uitgeschreven openbare en huishoudelijke vergaderingen, al dan niet ondersteund door de vermeldingen van afwezigheid in de besluitenlijsten van diezelfde periode.
- iv. **voor vaststelling of er sprake is van veroordeling wegens misdrijf bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak tot een vrijheidsstraf van tenminste 5 (vijf) maanden:** het rechterlijk vonnis en de documenten van de Rechterlijke macht **waaruit blijkt dat het vonnis onherroepelijk is .**

v. **voor vaststelling of er sprake is van een of meer terugroepingsgronden, zoals genoemd in artikel 2:**

1. **onder a:** de brief van het lid gericht aan de Voorzitter waarin de verandering van fractie, die is genoemd in betreffend artikel, wordt aangegeven en/of de mededeling op de besluitenlijst van de vergadering waarin het lid van deze wijziging persoonlijk mededeling heeft gedaan aan De Nationale Assemblée;
 2. **onder b:** de presentielijsten van de aaneengesloten periode van 12 (twaalf) maanden al dan niet ondersteund door de besluitenlijsten van dezelfde periode, waarin de afwezigheid van het lid is opgenomen;
 3. **onder c:** de rechterlijke vonnissen en de documenten van de Rechterlijke macht **waaruit blijkt dat de vonnissen onherroepelijk zijn.**
5. De vaststelling van geldigheid van de relevante documenten door de Nationale Assemblée, zoals bedoeld in lid 3 van dit artikel, die het bestaan van de omstandigheden zoals genoemd in artikel 68 van de Grondwet en in artikel 2 van deze wet onder d, e, f of g aantonen, hebben tot gevolg dat het lidmaatschap wordt beeindigd **zoals in lid 6 verder geregeld. Door de vaststelling door De Nationale Assemblée van de geldigheid van de relevante documenten, die het bestaan van een of meer terugroepingsgronden aantonen, kan het lid worden teruggeroepen door de politieke organisatie op wiens lijst het lid gekozen is, of op wiens voordracht het lid gekozen is op de lijst van een combinatie. De terugroepingsprocedure is hiertoe geregeld in lid 9 van dit artikel.**
6. In geval van benoeming tot minister of onderminister, eindigt het lidmaatschap van De Nationale Assemblée op de datum van de benoeming. In de gevallen genoemd in artikel 68 van de Grondwet lid 1 onder **d, f of g** eindigt het lidmaatschap op de dag waarop het besluit, zoals bedoeld in artikel 4 lid 3, is genomen.
7. Het besluit **zoals bedoeld in artikel 4 lid 3**, door De Nationale Assemblée genomen ten aanzien van het onderzoek, wordt openbaar gemaakt en wordt door de Voorzitter

onmiddellijk aan het Hoofdstembureau van het kiesdistrict waar het lid gekozen is, het Centraal Hoofdstembureau en de President gezonden.

8. Het Hoofdstembureau en het Centraal Hoofdstembureau handelen na ontvangst van het bericht, voor de opvolging zoals voorgeschreven door de Kiesregeling bij het ontstaan van vacatures.
9. Een politieke organisatie kan, na het bericht van De Nationale Assemblée aan de in lid 7 genoemde instanties betreffende een lid, waarbij het bestaan van een of meer terugroepingsgronden is aangetoond, de terugroeping vorderen van dit lid, conform de in artikel 1 van deze wet gedefinieerde terugroepingsprocedure. De terugroepingsprocedure is als volgt:
 - a. een in een rechtsgeldige vergadering van het hoogste orgaan van de politieke organisatie, rechtsgeldig genomen besluit, wordt evenals het besluit genomen door De Nationale Assemblée, als bedoeld in lid 3 van dit artikel, waaruit het bestaan van de gronden voor terugroeping blijkt, door de politieke organisatie aan het Hoofdstembureau van het kiesdistrict waarin het lid gekozen is gezonden met het verzoek het lid te doen opvolgen conform de Kiesregeling.
 - b. het Hoofdstembureau, na zich te hebben overtuigd van de geldigheid van alle ontvangen documenten, doet door middel van een deurwaardersexploot mededeling aan het betrokken lid dat deze met ingang van de derde dag na de ontvangst van het exploit geen lid meer is van De Nationale Assemblée en gaat over tot het doen van de mededeling inzake het ontstaan van de vacature, conform het bepaalde in de Kiesregeling.
 - c. Het Centraal Hoofdstembureau handelt voor de invulling van de ontstane vacature, conform de Kiesregeling.

Artikel 5

Overgangsbepaling

Voor alle gevallen, waarin leden voor de inwerkingtreding van deze wet, ten aanzien van terugroeping een deurwaardersexploot hebben ontvangen zoals genoemd in artikel 4 lid 2 van de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers (S.B. 2005 no. 15) en er naar aanleiding daarvan geschillen aan de rechter zijn voorgelegd, waarin nog geen rechterlijke uitspraak gezag van gewijsde heeft gekregen, is deze wet van toepassing.

Indien de zittingsperiode waarvoor de terugroeping was bedoeld, bij de inwerkingtreding van deze wet reeds is beëindigd en het lid tot het einde van die zittingsperiode als lid van De Nationale Assemblée heeft gefunctioneerd, wordt het lid geacht niet te zijn teruggeroepen.

Artikel 6

Slotbepalingen

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. Bij de inwerkingtreding van deze wet **is** de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15. ingetrokken
4. De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de...

DESIRÉ D. BOUTERSE

**Wet van
houdende regels voor het beëindigen van het
lidmaatschap van De Nationale Assemblée**
-----,

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

Het lidmaatschap van De Nationale Assemblée eindigt krachtens artikel 68 lid 1 onder c van de Grondwet door terugroeping. Vanwege opname van deze bepaling in de Grondwet en de vereiste uitwerking per organieke wet is de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15 tot stand gekomen.

De wetgever heeft tot nu toe nimmer verdere uitwerking gegeven aan artikel 68 van de Grondwet, waardoor het noodzakelijk is deze door middel van deze organieke wet in te vullen.

De vele en ernstige onvolkomenheden in de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers 2005, hebben in de afgelopen jaren geresulteerd in vele rechtszaken die aanhangig zijn gemaakt door zowel volksvertegenwoordigers als politieke partijen, terwijl er op basis van die wet nooit een volksvertegenwoordiger is teruggeroepen, mede omdat onherroepelijke rechterlijke uitspraak meestal zo lang op zich laat wachten dat de relevantie verloren gaat. In de huidige zittingsperiode zijn uiteindelijk zelfs tegen de volksvertegenwoordiging rechtszaken aanhangig gemaakt met verstoring van de werkzaamheden van De Nationale Assemblée als gevolg en zelfs onduidelijkheid en onzekerheid over de verhoudingen binnen de rechtsstaat.

Voorts is gebleken dat door bepaalde artikelen in de wet terugroeping volksvertegenwoordigers de kiesregeling impliciet is gewijzigd en aangevuld, hetgeen in strijd is met de Grondwet, gezien de vereiste van tweederde meerderheid voor de wijziging van de kiesregeling.

In het algemeen kan dus worden gesteld dat de wet terugroeping volksvertegenwoordigers het doel voorbij geschoten is en bovendien tot veel onrust, oponthoud en verwarring in de hoge organen en colleges van staat aanleiding heeft gegeven.

B. ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1

De lijst van definities zoals opgenomen in de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15 vertoont tal van onduidelijkheden en inconsistenties in de begripsomschrijving, welke leidt tot misinterpretatie.

Artikel 2

Artikel 68 van de Grondwet geeft concrete limitatieve gronden aan voor het beëindigen van het lidmaatschap van De Nationale Assemblée, en heeft in lid 3 gesteld dat er nadere regels gesteld kunnen worden omtrent het verlies van het lidmaatschap van De Nationale Assemblée. Vanwege diverse zaken die zich hebben voorgedaan in De Nationale Assemblée, waarbij conflictsituaties zijn ontstaan, waarbij er diverse gronden aanwezig waren voor het kunnen terugroepen van volksvertegenwoordigers, is het van belang nadere regels vast te stellen. Door middel van deze wet wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 68 van de Grondwet betreffende het vaststellen van nadere regels ter effectueren hiervan.

Artikel 3

De limitatieve gronden zoals opgenomen in de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers (S.B. 2005 no. 15) zijn in dit ontwerp meer in lijn gebracht met hetgeen de Grondwet voorschrijft ten aanzien van het handelen en het besluiten van volksvertegenwoordigers in de volksvertegenwoording.

Artikel 4

De Voorzitter van De Nationale Assemblée kan door verkrijging van tenminste een van de relevante documenten kennis nemen van het mogelijk bestaan van gronden voor het beëindigen van het lidmaatschap van De Nationale Assemblée ingevolge de gronden genoemd in artikel 68 van de Grondwet.

Artikel 68 geeft echter niet aan op welk moment het lidmaatschap precies eindigt en welke de noodzakelijke documenten zijn voor het effectueren van deze genoemde gronden.

Deze wet is erop gericht om geheel objectief met zuiver administratieve hulpmiddelen, te kunnen vaststellen of zich een bepaalde situatie voordoet op grond waarvan het lidmaatschap van De Nationale Assemblée moet worden beëindigd volgens artikel 68 van de Grondwet of dat er sprake is van een of meer van de terugroepingsgronden die zijn genoemd in artikel 3 van deze wet. Daartoe zijn zeer zorgvuldig in de wet opgenomen welke documenten zonder twijfel aantonen dat een situatie zich voordoet.

Ook de gronden voor terugroeping zijn zodanig geformuleerd dat het bestaan daarvan door documenten zonder enige twijfel kan worden aangetoond. Het regelrecht

overstappen naar een andere fractie kan door het opnemen van de grond genoemd in artikel 3 onder a worden voorkomen, zonder dat de eed die door de leden wordt afgelegd bij toelating, wordt ondermijnd.

Ook wordt nu in deze wet in artikel 4 lid 6 correct geregeld op welk moment het lidmaatschap precies wordt beeindigd, zodat daarover geen onzekerheid meer bestaat. Er is voor gekozen het lidmaatschap te laten eindigen op het moment van de vaststelling van de geldigheid van de relevante documenten, omdat het mogelijk is dat leden functioneren in De Nationale Assemblée ondanks het feit dat er, zonder dat dit bekend is, sprake is van bepaalde in de Grondwet genoemde redenen voor beëindiging van het lidmaatschap. Indien dat anders zou zijn besloten zou het kunnen voorkomen dat terwijl deze personen in feite het lidmaatschap al zouden hebben verloren, meewerken aan parlementaire besluiten, waardoor de rechtsgeldigheid van die besluiten zou kunnen worden betwist. Dit heeft zich reeds eerder voorgedaan in De Nationale Assemblée. Door genoemde bepaling in deze wet, kan dit constitutioneel probleem zich niet meer voordoen.

Artikel 5

Bij de rechterlijke macht aanhangige en niet afgehandelde zaken, dus waarin er geen definitieve rechterlijke beslissing beschikbaar is, zouden volgens deze wet moeten worden afgehandeld. Ondanks dit gegeven is voor de duidelijkheid de bepaling in artikel 5 expliciet opgenomen.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat door een rechterlijk vonnis de terugroeping van leden wordt bevestigd, nadat ze een hele zittingsperiode hebben uitgezeten, waardoor er grote constitutionele vraagstukken kunnen ontstaan ten aanzien van de rechtsgeldigheid van besluiten die met hun participatie genomen zijn. De bepaling in dit artikel heeft ten doel deze situatie te voorkomen.

Artikel 6

Vanwege de redenen als bepaald in het algemeen gedeelte van de toelichting van deze wet, wordt bij haar inwerkingtreding de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15. ingetrokken.

Paramaribo, 16 augustus 2016

De initiatiefnemers:

A. Abdoel

J. Simons

S. Tsang

R. Cotino

M. Bouva